

Izveštaj Saveta za borbu protiv korupcije ističe da se u prethodne dve godine u odnosu na nezavisnost pravosuđa stanje nije popravilo. Naprotiv, stanje je pogoršano jer su uočena veća mešanja izvršne vlasti u rad pravosudnih institucija. Dodatno obeshrabruje činjenica da reakcije najviših sudskih vasti na pritiske izvršne vlasti često izostaju.

Prema Izveštaju o napretku postojeći zakonodavni i ustavni okvir još uvek ostavljaju prostora za neopravdani politički uticaj, posebno kada je reč o imenovanju ili razrešenju sudija za prekršaje. U Izveštaju o skriningu poglavlja 23 ističe se da nezavisnosti pravosuđa podrazumeva suzdržavanje od komentarisanja sudskih odluka i da kritika sudskih odluka od strane političara predstavlja rizik za nezavisnost pravosuđa. Zato se od vlasti u Srbiji traži da se uspostave precizne procedure za izbor članova VSS i DVT i očekuje se da oni javno reaguju u slučajevima kada dođe do političkog uplitanja u poslove pravosuđa i tužilaštva.

U godišnjem izveštaju o radu Zaštitnika građana za 2013. godinu takođe se navodi da drugi krug reformi pravosuđa nije doveo do osetnog poboljšanja i da je pravosuđe i dalje pod populističkim i institucionalnim pritiscima. VSS je prema izveštaju bio neopravdano uzdržan u javnosti u većini zabrinjavajućih slučajeva.

5.3.5. Nespojivost sudijske funkcije.

Ustav Srbije zabranjuje sudijama političko delovanje, (čl. 152). Formulacija „političko delovanje“ je suviše uopštena i ostavlja široke mogućnosti za tumačenje, a samim tim i zloupotrebu.

Prema Zakonu o sudijama, sudija ne može biti na funkcijama u organima koji donose propise i organima izvršne vlasti, javnim službama i organima pokrajinske autonomije i jedinica lokalne samouprave. Sudija ne može biti član političke stranke, niti politički delovati na drugi način, baviti se bilo kojim javnim ili privatnim plaćenim poslom, niti pružati pravne usluge ili savete uz naknadu. Zabrinjavajući je podatak da je jedan broj sudija koji su tokom 2013. godine izabrani na sudijske funkcije 2010. godine javno saopštilo da su se učlanili u Srpsku naprednu stranku i da to nije bilo predmet detaljnije analize prilikom njihovog izbora.

Sudija može biti član Republičke izborne komisije, odnosno izborne komisije autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave. Sa sudijskom funkcijom nespojive su i druge službe, poslovi i postupci koji su oprečni dostojanstvu i nezavisnosti sudije ili štete ugledu suda. Visoki savet sudstva odlučuje koji su postupci oprečni dostojanstvu i nezavisnosti sudije i štetni po ugled suda, na osnovu Etičkog kodeksa. U slučajevima određenim zakonom, sudija može, tokom radnog vremena, da obavlja nastavnu i naučnu delatnost u instituciji nadležnoj za obuku u pravosuđu (čl. 30).

5.3.6. Obuka sudija.

Zakonom o Pravosudnoj akademiji propisano je da buduće sudije i tužioci posle položenog pravosudnog ispita moraju da pohađaju dodatnu obuku kako bi dobili priliku da budu izabrani za sudiju. Izmenama i dopunama Zakona o sudijama obuka u Akademiji je postala bitan uslov za izbor na sudijsku funkciju. Naime, novo zakonsko rešenje propisuje da je Visoki savet sudstva dužan da prilikom predlaganja kandidata za